

Spółeczeństwo informacyjne w Polsce w 2014 r.

WPROWADZENIE

Dynamiczny rozwój społeczeństwa informacyjnego oraz rosnące zapotrzebowanie na coraz lepszą jakość usług i produktów ICT stały się przyczyną powszechnego stosowania komputerów w różnych dziedzinach życia. Niniejsza informacja sygnalna, opracowana na podstawie wyników badania GUS Wskaźniki społeczeństwa informacyjnego w Polsce w 2014 r., prezentuje podstawowe informacje na temat wykorzystywanych przez gospodarstwa domowe i przedsiębiorstwa technologii informacyjno-komunikacyjnych, e-handlu i e-administracji. W 2014 r. do badania gospodarstw domowych włączono dwa specjalne moduły tematyczne – korzystanie z usług przetwarzania w chmurze oraz specjalny moduł krajowy na temat korzystania z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych.

Badaniem wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach objęto podmioty o liczbie pracujących co najmniej 10 osób¹. Badaniem w gospodarstwach domowych objęte są gospodarstwa z przynajmniej jedną osobą w wieku 16-74 lata oraz osoby w tym wieku. W 2014 r. badaniem dodatkowo objęto szczególną z punktu widzenia wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych populację – osoby w wieku 12-15 lat. Nie bada się osób mieszkających w gospodarstwach zbiorowych, takich jak: domy studenckie, hotele robotnicze, domy opieki społecznej, zakony, szpitale, koszary, zakłady karne itp. W wielu pytaniach w kwestionariuszach istniała możliwość wybrania więcej niż jednej odpowiedzi, w związku z tym prezentowane w niniejszym opracowaniu odsetki mogą nie sumować się na 100%. W 2014 r. po raz pierwszy publikowane są wskaźniki z zakresu wykorzystania ICT w gospodarstwach domowych w przekroju wojewódzkim.

Informacje zamieszczone w niniejszym opracowaniu zostaną zaprezentowane w szerszym zakresie w publikacji *Spółeczeństwo informacyjne w Polsce. Wyniki badań statystycznych z lat 2010-2014*, która ukaże się w listopadzie br.

Przedsiębiorstwa – najważniejsze informacje

- W 2014 r. komputery wykorzystywało 94% przedsiębiorstw, w tym prawie wszystkie podmioty duże.

¹ Podmioty prowadzące działalność gospodarczą zaklasyfikowaną według PKD 2007 do następujących sekcji: C – przetwórstwo przemysłowe, D – wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E – dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F – budownictwo, G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H – transport i gospodarka magazynowa, I – działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi, J – informacja i komunikacja, K – działalność finansowa i ubezpieczeniowa, L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości, M – działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (bez działu 75 – działalność weterynaryjna), N – działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca, z sekcji S – pozostała działalność usługowa, grupa 95.1 – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego.

- Dostęp do Internetu posiadało 93% przedsiębiorstw. Najczęściej przedsiębiorstwa korzystały z łączy szerokopasmowych (90%). Używanie mobilnych łączy szerokopasmowych zadeklarowało 61% przedsiębiorstw.
- W latach 2011-2014 wskaźniki takie jak wykorzystanie komputerów lub dostęp do Internetu, utrzymują się na zbliżonym poziomie w każdej z klas wielkości.
- Obserwuje się istotne zróżnicowanie regionalne odsetka pracowników wykorzystujących komputery. Dystans dzielący województwo o najwyższej wartości tego wskaźnika (mazowieckie – 56%) od województwa o najniższym odsetku pracowników wykorzystujących komputery (lubuskie – 31%) wyniósł 25 p. proc.
- W 2014 r. wskaźnik przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową wyniósł 65%. Prawie dwie trzecie firm wykorzystywało stronę internetową w celu prezentacji katalogów wyrobów i usług.
- W 2013 r. co czwarte przedsiębiorstwo składało zamówienia przez sieci komputerowe, a co dziesiąte otrzymywało zamówienia przez Internet.
- Z e-administracji w 2013 r. korzystało 88% przedsiębiorstw, przy czym tę formę kontaktu z administracją publiczną stosowały prawie wszystkie firmy duże i średnie.
- W 2014 r. najczęściej wykorzystywanym przez przedsiębiorstwa rodzajem mediów społecznościowych były serwisy społecznościowe (18%).
- W prezentowanych latach wskaźniki dotyczące posiadania strony WWW oraz sprzedaży i zakupów elektronicznych utrzymywały się na zbliżonym poziomie, natomiast obserwuje się ich zróżnicowanie w podziale na klasy wielkości.

Gospodarstwa domowe – najważniejsze informacje

- Odsetek gospodarstw domowych posiadających komputer systematycznie wzrasta. W 2014 r. prawie 10 milionów gospodarstw domowych (77%) było wyposażonych w komputer.
- Rośnie również odsetek gospodarstw posiadających dostęp do Internetu, który w 2014 r. osiągnął poziom 74%, przy czym 71% gospodarstw korzystało z łączy szerokopasmowych.
- Wskaźniki dotyczące posiadania komputera oraz dostępu do Internetu wykazują zróżnicowanie w zależności od typu gospodarstwa, miejsca zamieszkania oraz stopnia urbanizacji. Zdecydowanie częściej posiadanie komputera oraz dostęp do Internetu deklarowały gospodarstwa z dziećmi, gospodarstwa z dużych miast oraz z terenów o wysokim stopniu zurbanizowania.
- Wyposażenie gospodarstw domowych w technologie informacyjno-telekomunikacyjne charakteryzowało się także dużym zróżnicowaniem w przekroju terytorialnym. W województwie pomorskim udział gospodarstw posiadających w domu komputer wynosił 85,4% i w porównaniu do województwa lubuskiego, charakteryzującego się najniższym poziomem wskaźnika, był wyższy aż o 15,3 p. proc. Podobnie w przypadku odsetka gospodarstw posiadających dostęp do Internetu w domu, w tym także szerokopasmowy, przodowało województwo pomorskie, w którym wskaźniki te osiągnęły poziom odpowiednio 83,1% i 78,8%.
- Widoczne jest zacieranie się dysproporcji pod względem wyposażenia gospodarstw domowych w ICT pomiędzy ścianą wschodnią² a innymi częściami kraju.

² Podział według dużych regionów obejmuje trzy grupy województw: POLSKA WSCHODNIA – obejmująca województwo lubelskie, podlaskie, podkarpackie, świętokrzyskie oraz warmińsko-mazurskie (według delimitacji obszaru przyjętego na potrzeby Programu Operacyjnego Rozwój Polski wschodniej 2007-2013), POLSKA CENTRALNA – w skład której wchodzi województwo kujawsko-pomorskie, łódzkie, małopolskie, mazowieckie, pomorskie, śląskie, POLSKA ZACHODNIA – w skład której wchodzi województwo dolnośląskie, lubuskie, opolskie, wielkopolskie, zachodniopomorskie (na podstawie porozumienia marszałków tych województw z dn. 26.08.2010 r. w sprawie podjęcia wspólnych prac nad strategią i programem operacyjnym rozwoju Polski zachodniej).

- Główną przyczyną nieposiadania dostępu do Internetu w domu był brak potrzeby korzystania z tej sieci, którą wskazało 59% gospodarstw niemających dostępu do Internetu w domu.
- W 2014 r. najczęstszym miejscem korzystania z komputera oraz Internetu wśród osób w wieku 16-74 lata był dom (odpowiednio 65% i 64%). W grupie osób w wieku 12-15 lat odsetki te były wyższe i wyniosły odpowiednio 93% i 92%.
- Głównym celem korzystania z sieci wśród osób w wieku 16-74 lata było wysyłanie i odbieranie poczty elektronicznej (53%) oraz wyszukiwanie informacji o towarach lub usługach (50%). Wzrasta zainteresowanie czytaniem on-line oraz pobieraniem plików z gazetami lub czasopismami (47%).
- Wśród osób w wieku 12-15 lat głównym celem korzystania z Internetu był udział w czatach, grupach lub forach dyskusyjnych, korzystanie z komunikatorów internetowych, tworzenie i czytanie blogów oraz korzystanie z serwisów społecznościowych (85%).
- Odsetek osób w wieku 16-74 lata korzystających z e-administracji wyniósł 27%, a głównym celem było wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej.
- W 2014 r. w celu łączenia się z Internetem poza miejscem zamieszkania lub pracy, osoby w wieku 16-74 lata najczęściej korzystały z telefonów komórkowych lub smartfonów (27%) oraz przenośnych komputerów (23%). Podobna sytuacja występuje wśród osób w wieku 12-15 lat (odpowiednio 46% i 33%).
- Wzrasta zainteresowanie zamawianiem towarów i usług przez Internet. W 2014 r. 34% osób zadeklarowało, że w okresie 12 miesięcy poprzedzających okres rozpoczęcia badania zamawiało w taki sposób różnego rodzaju dobra, najchętniej ubrania i sprzęt sportowy. Dla osób w wieku 12-15 lat wskaźnik dotyczący zakupów przez Internet kształtował się na poziomie 19%.
- Wśród użytkowników komputerów w wieku 12-15 lat oraz 16-74 lata najczęściej kiedykolwiek wykonywaną czynnością podczas korzystania z komputera było kopiowanie oraz przenoszenie pliku lub folderu (odpowiednio 91% i 75%), natomiast w przypadku osób korzystających z Internetu zarówno w wieku 12-15, jak i 16-74 lata – używanie wyszukiwarki internetowej (odpowiednio 97% i 95%).

I. WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH

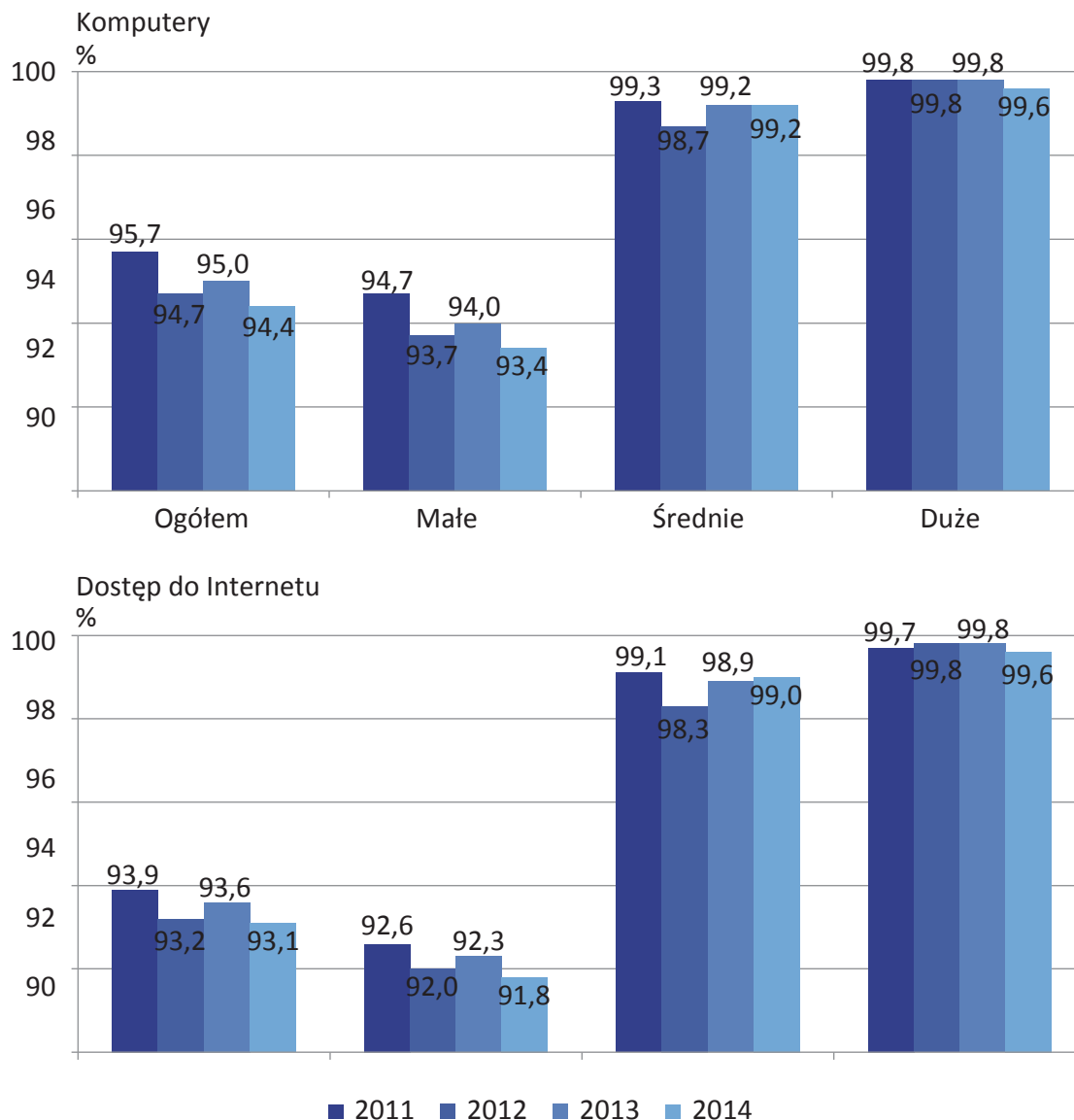
Wyniki prezentuje się według wielkości przedsiębiorstw. Przedsiębiorstwa MAŁE to firmy, w których liczba pracujących wynosi 10-49 osób, przedsiębiorstwa ŚREDNIE — 50-249 osób, przedsiębiorstwa DUŻE — 250 i więcej osób.

Wyposażenie przedsiębiorstw w komputery³

W latach 2011-2014 wskaźnik obrazujący wykorzystanie komputerów i dostęp do Internetu w przedsiębiorstwach utrzymywał się na zbliżonym i niezmiennie wysokim poziomie. W 2014 r. udział podmiotów wyposażonych w komputery wyniósł 94,4%. Najwyższą wartość wskaźnika odnotowano w przedsiębiorstwach dużych, wśród których 99,6% deklaroowało korzystanie z tych urządzeń.

³ KOMPUTER OSOBISTY to urządzenie elektroniczne służące do automatycznego przetwarzania informacji przedstawionych cyfrowo. Komputer osobisty jest wyposażony w klawiaturę do wprowadzania danych, procesor do ich przetwarzania, pamięć do przechowywania danych i monitor do ich wyświetlania. Współcześnie przez pojęcie „komputer” rozumiemy komputery stacjonarne i komputery przenośne (laptopy, notebooki, netbooki) i inne urządzenia przenośne takie jak smartfony, PDA.

Wykres 1. Przedsiębiorstwa wykorzystujące komputery i posiadające dostęp do Internetu według klas wielkości

Korzystanie z Internetu⁴

Powszechnie dostępne medium, jakim jest Internet, stwarza rozległe możliwości komunikacyjne w sferze społecznej, kulturalnej i biznesowej. Znosi ograniczenia czasowe i geograficzne, zmieniając tym samym sposób prowadzenia działalności przez przedsiębiorstwa.

⁴ INTERNET — ogólnosiwiatowa sieć komputerowa, będąca zbiorem milionów sieci lokalnych i pojedynczych komputerów z całego świata, oparta na protokole komunikacyjnym TCP/IP. W ramach sieci Internet dostępne są usługi, takie jak: www, poczta elektroniczna, FTP [ang. File Transfer Protocol], Extranet, EDI, połączenia przez telefony komórkowe.

Tablica 1. Przedsiębiorstwa posiadające dostęp do Internetu w 2014 r. według województw

Wyszczególnienie	W %
Polska	93,1
Dolnośląskie	95,0
Kujawsko-pomorskie	91,7
Lubelskie	92,5
Lubuskie	92,5
Łódzkie	90,6
Małopolskie	91,7
Mazowieckie	94,9
Opolskie	94,8
Podkarpackie	93,5
Podlaskie	91,6
Pomorskie	93,6
Śląskie	93,8
Świętokrzyskie	90,6
Warmińsko-mazurskie	91,5
Wielkopolskie	93,8
Zachodniopomorskie	89,6

W 2014 r. dostęp do Internetu posiadało 93,1% przedsiębiorstw; wyższy odsetek niż średnio w kraju odnotowano w siedmiu województwach.

Połączenia internetowe

Efektywna komunikacja możliwa jest dzięki odpowiednim łączom dostępowym, zwłaszcza szerokopasmowym⁵. Sposób dostępu do Internetu zmieniał się w ciągu ostatnich lat. W dobie szybkiego rozwoju technicznych możliwości urządzeń, korzystanie z Internetu możliwe jest nie tylko za pomocą tradycyjnego komputera PC, ale również za pomocą telefonu komórkowego. Z każdym rokiem wzrasta liczba przedsiębiorstw korzystających z połączeń internetowych przy użyciu technologii mobilnej⁶.

Tablica 2. Wykorzystanie połączeń internetowych w przedsiębiorstwach

Wybrane rodzaje połączeń internetowych	2011	2012	2013	2014
	w %			
Połączenia szerokopasmowe mobilne przez modem lub telefon 3G	24,3	36,1	44,0	61,0
Połączenia szerokopasmowe (stałe lub mobilne)	77,5	81,9	82,6	90,4
Połączenia mobilne (wąsko- lub szerokopasmowe)	33,7	40,8	48,2	64,4

W 2014 r., podobnie jak w całym prezentowanym okresie, przedsiębiorstwa korzystające z Internetu chętnie używały łącz szerokopasmowych (stałych lub mobilnych). Ten rodzaj połączeń wykorzystywało ponad 90% firm. Wraz z rozwojem nowych technologii obserwuje się wzrost odsetka podmiotów z mobilnym dostępem do Internetu.

⁵ POŁĄCZENIE SZEROKOPASMOWE — rodzaj połączenia, które cechuje się dużą szybkością przepływu informacji mierzoną w setkach kb/s (kilobitów na sekundę) lub w Mb/s (megabitach na sekundę). Dostęp szerokopasmowy umożliwiają technologie z rodziny xDSL (ADSL, SDSL itp.), sieci telewizji kablowej (modem kablowy), łącza satelitarne, połączenia bezprzewodowe przez modem lub telefon co najmniej w technologii 3G.

⁶ MOBILNY DOSTĘP DO INTERNETU — wykorzystanie urządzeń przenośnych łączących się z Internetem za pomocą ruchomych (komórkowych) sieci telefonicznych.

Prędkość połączeń internetowych w przedsiębiorstwach

W latach 2011-2014 przedsiębiorstwa najczęściej wyposażone były w łącza internetowe o prędkości przynajmniej 2Mbit/s, ale mniej niż 10Mbit/s. Zapotrzebowanie na wyższą jakość usług dostępnych w sieci, powoduje zwiększenie tendencji do korzystania z coraz szybszych połączeń internetowych.

Tablica 3. Prędkość połączeń internetowych w przedsiębiorstwach

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014 ^a
	w %			
Przedsiębiorstwa w których prędkość połączenia internetowego określono w umowie na:				
mniej niż 2 Mbit/s	28,5	26,2	14,5	5,3
przynajmniej 2 ale mniej niż 10 Mbit/s	45,7	44,8	46,4	40,5
przynajmniej 10 ale mniej niż 30 Mbit/s	10,1	11,8	18,5	22,4
przynajmniej 30 ale mniej niż 100 Mbit/s	5,2	5,8	8,0	9,4
przynajmniej 100 Mbit/s	4,4	4,6	6,2	7,2

^a W 2014 r. wskaźnik odnosi się tylko do łączy stałych w technologii DSL.

Pracujący wykorzystujący komputery w celach biznesowych

W przekroju terytorialnym odsetek pracowników wykorzystujących komputer przynajmniej raz w tygodniu jest zróżnicowany. W trzech województwach utrzymuje się on na poziomie zbliżonym do średniej krajowej, natomiast w mazowieckim jest od niej wyższy o 13,5 p. proc.

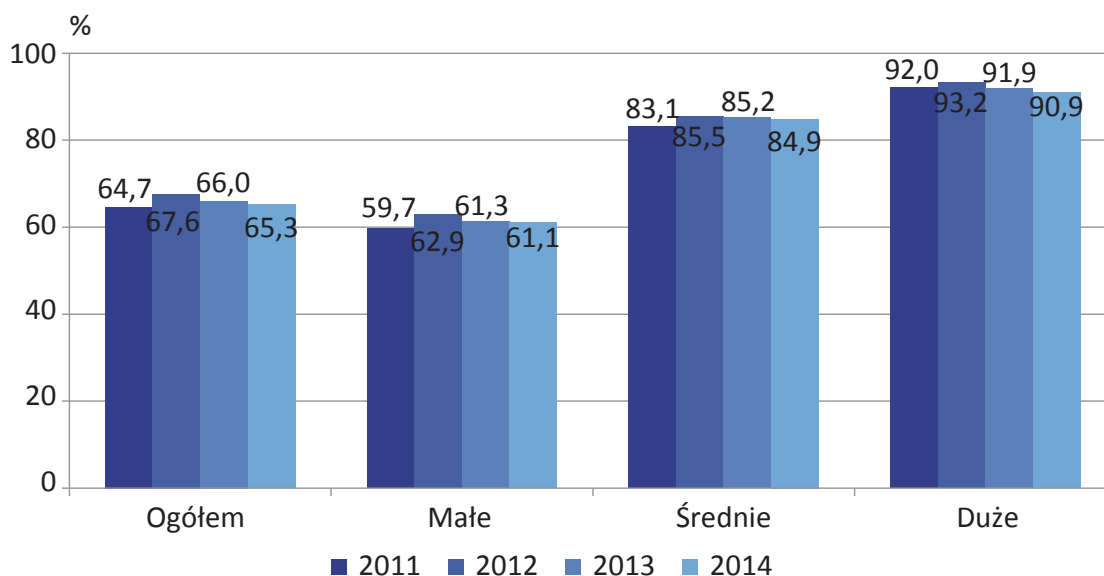
Tablica 4. Pracownicy wykorzystujący komputer w celach biznesowych w 2014 r. według województw

Wyszczególnienie	W %
Polska	42,1
Dolnośląskie	41,3
Kujawsko-pomorskie	35,7
Lubelskie	37,8
Lubuskie	30,8
Łódzkie	36,2
Małopolskie	42,3
Mazowieckie	55,6
Opolskie	31,9
Podkarpackie	36,2
Podlaskie	36,8
Pomorskie	41,3
Śląskie	37,9
Świętokrzyskie	35,9
Warmińsko-mazurskie	31,2
Wielkopolskie	37,8
Zachodniopomorskie	35,3

Strona WWW

Wielofunkcyjność strony internetowej i korzyści płynące z jej posiadania sprawiają, że przedsiębiorstwa chętnie używają tego narzędzia. W 2014 r. udział przedsiębiorstw posiadających własną stronę internetową wyniósł 65,3%, pozostając w prezentowanym okresie na podobnym poziomie.

Wykres 2. Przedsiębiorstwa posiadające własną stronę internetową według klas wielkości

Tablica 5. Przeznaczenie stron internetowych w przedsiębiorstwach w 2014 r.

Wyszczególnienie	W %
Prezentacja katalogów wyrobów lub usług	60,4
Zapewnienie ochrony danych osobowych lub homologacja bezpieczeństwa	32,4
Umożliwienie użytkownikom zamawiania produktów wg własnej specyfikacji	12,1
Prezentacja informacji o wolnych stanowiskach pracy i umożliwienie przesyłania dokumentów aplikacyjnych	16,0
Sprawdzanie stanu realizacji zamówienia on-line	9,2
Zamawianie lub rezerwacja on-line	13,5
Personalizacja zawartości strony dla stałych użytkowników	7,5

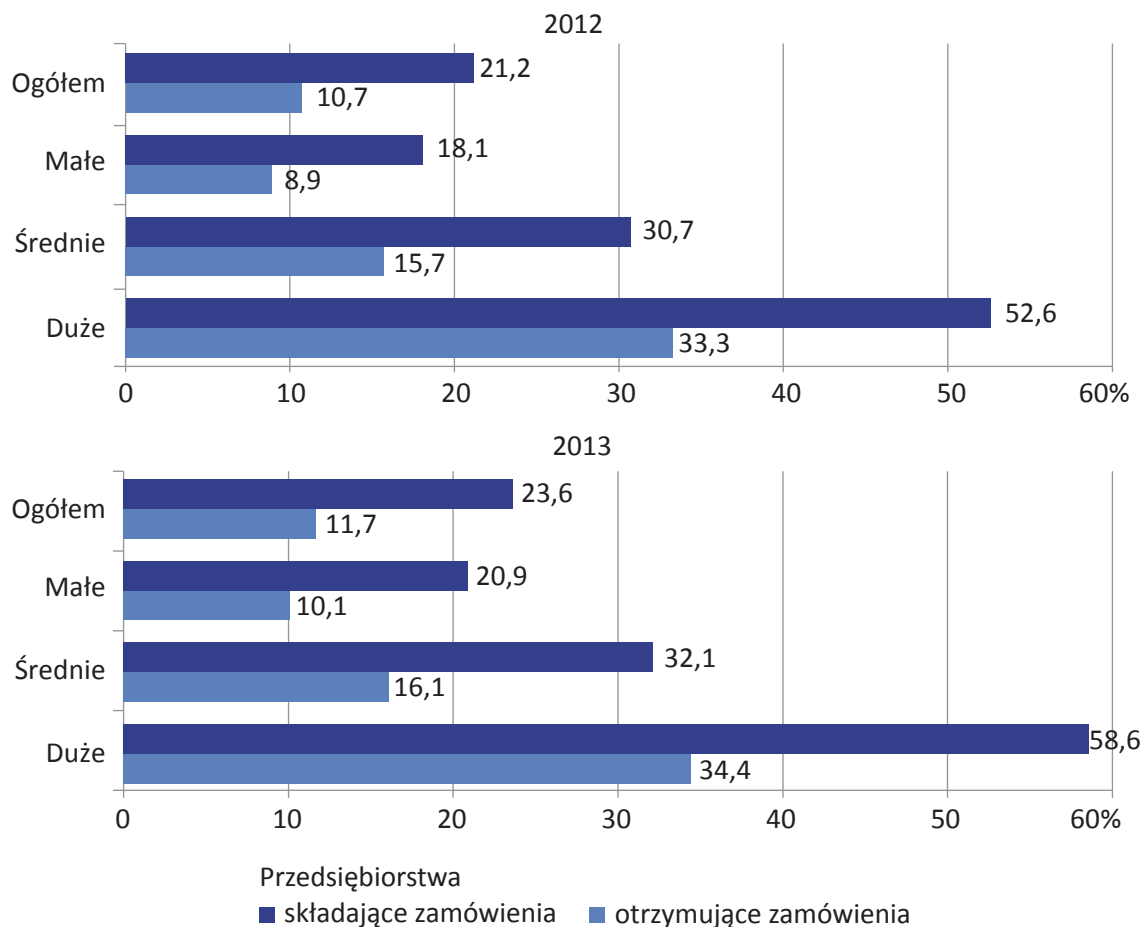
Najczęściej występującą funkcjonalnością stron internetowych jest prezentacja katalogów, wyrobów lub usług oraz zapewnienie ochrony danych osobowych lub homologacja bezpieczeństwa.

Handel elektroniczny⁷

Wykorzystanie Internetu w handlu daje możliwość dotarcia do szerokiej grupy konsumentów z całego świata, prezentacji własnych wyrobów i usług oraz umożliwia zawieranie transakcji zarówno krajowych, jak i transgranicznych.

⁷ HANDEL ELEKTRONICZNY (e-handel) – obejmuje transakcje przeprowadzane przez sieci oparte na protokole IP oraz przez inne sieci komputerowe, a także przy zastosowaniu standardu elektronicznej wymiany danych EDI. Towary i usługi są zamawiane elektronicznie, ale płatności dostawa zamówionego towaru lub usługi mogą być dokonane w dowolnej formie (także poza siecią). Zamówienia otrzymane przez telefon, faks lub e-mail nie są traktowane jako handel elektroniczny.

Wykres 3. Przedsiębiorstwa składające i otrzymujące zamówienia poprzez sieci komputerowe według klas wielkości

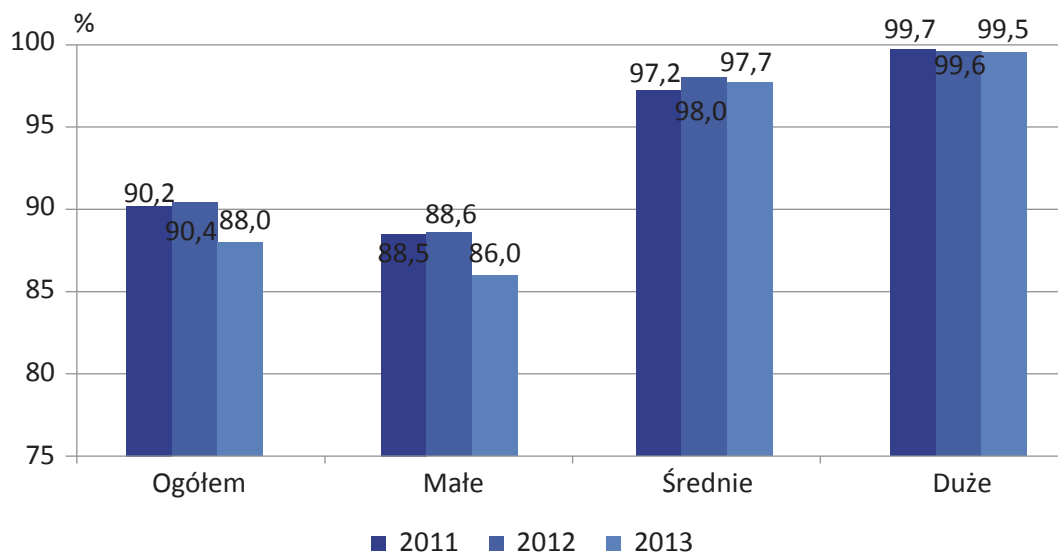
Przedsiębiorstwa prowadzące handel za pośrednictwem sieci komputerowych częściej dokonywały zakupów niż sprzedaży. W 2013 r. dwukrotnie więcej firm składało zamówienia przez Internet niż je otrzymywało.

Elektroniczna administracja publiczna⁸

Korzystanie z e-administracji zapewnia przedsiębiorcom oszczędność czasu poprzez możliwość wypełniania i odsyłania dokumentów drogą on-line oraz pozwala na bieżące śledzenie zmian w przepisach i aktach prawnych umieszczanych na stronach publicznych.

⁸ E-administracja – to stosowanie technologii informatycznych w administracji publicznej. Wiąże się to ze zmianami organizacyjnymi i nowymi umiejętnościami służb publicznych, które mają poprawić jakość świadczonych przez nie usług. Jest to ciągły proces doskonalenia jakości rządzenia poprzez przekształcanie relacji wewnętrznych i zewnętrznych z wykorzystaniem Internetu. Celem tworzenia e-administracji jest więc zwiększanie efektywności działania administracji publicznej w zakresie świadczenia usług. Ma ona uprościć załatwianie spraw urzędowych oraz umożliwić uzyskiwanie informacji na ich temat.

Wykres 4. Przedsiębiorstwa korzystające z e-administracji według klas wielkości

Tablica 6. Przedsiębiorstwa korzystające z e-administracji w 2013 r. według celów

Wyszczególnienie	W %
Pozyskiwanie informacji	76,4
Pobieranie formularzy	80,4
Odsyłanie wypełnionych formularzy	82,7
Obsługa procedur administracyjnych całkowicie drogą elektroniczną	61,0

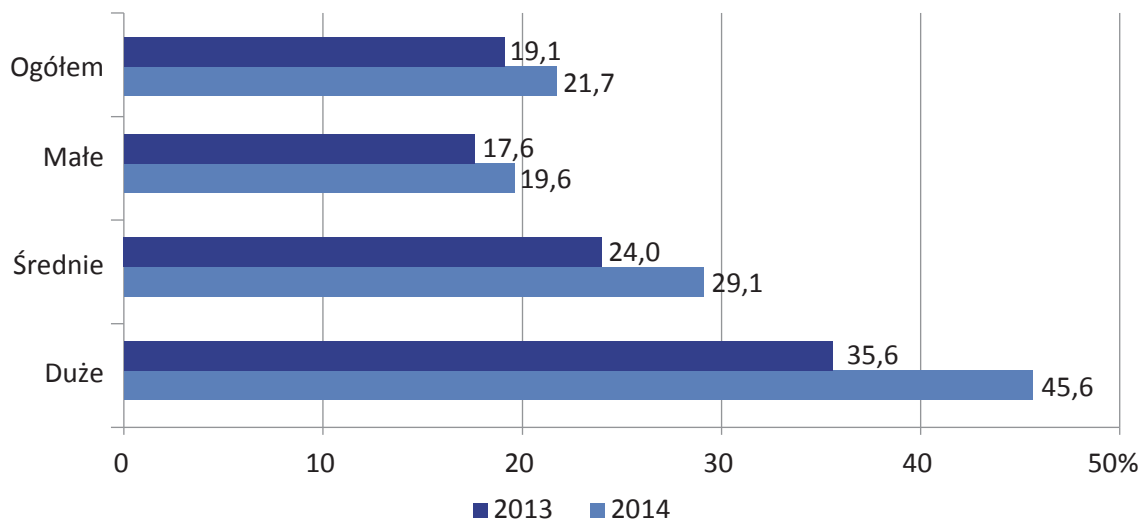
W 2013 r. prawie 83% badanych przedsiębiorstw odsyłało wypełnione formularze, a więcej niż trzy czwarte przedsiębiorstw wykorzystywało Internet do pobierania formularzy.

Wykorzystanie mediów społecznościowych

Media społecznościowe należą do narzędzi coraz powszechniej stosowanych w biznesie. Przedsiębiorstwa wykorzystują je przede wszystkim w celach marketingowych, jak również do współpracy z partnerami biznesowymi.

Wykorzystywanie mediów społecznościowych odnosi się do korzystania przez przedsiębiorstwo z aplikacji opartych o technologie internetowe lub platformy komunikacyjne do łączenia, tworzenia i wymiany treści online z klientami, dostawcami i partnerami lub wewnątrz przedsiębiorstwa.

Wykres 5. Przedsiębiorstwa wykorzystujące media społecznościowe

W 2014 r. ponad jedna piąta przedsiębiorstw w Polsce korzystała z możliwości jakie stwarzają media społecznościowe.

Tablica 7. Rodzaje mediów społecznościowych wykorzystywanych w przedsiębiorstwach w 2014 r.

Wyszczególnienie	W %
Serwisy społecznościowe	18,4
Portale umożliwiające udostępnianie multimediów	8,6
Narzędzia Wiki	3,5

Serwisy społecznościowe to narzędzie chętnie wykorzystywane przez przedsiębiorstwa do komunikacji z klientami oraz pozyskiwania ich opinii i ocen dotyczących produktów i usług. Stanowią rodzaj platformy umożliwiającej szeroką współpracę z partnerami biznesowymi.

II. WYKORZYSTANIE TECHNOLOGII INFORMACYJNO-KOMUNIKACYJNYCH W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH I WŚRÓD OSÓB INDYWIDUALNYCH

Wyniki prezentowane są według klasy miejsca zamieszkania: DUŻE MIASTA – o liczbie mieszkańców przekraczającej 100 000, MNIEJSZE MIASTA – do 100 000 mieszkańców i OBSZARY WIEJSKIE, a także według stopnia urbanizacji: obszary o WYSOKIM, ŚREDNIM i NISKIM stopniu zurbanizowania⁹.

⁹ Obszar o WYSOKIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą jednostek terytorialnych (lub pojedyncza jednostka terytorialna), z których każda ma gęstość zaludnienia wyższą niż 500 mieszkańców na 1 km², a ogólna liczba ludności wynosi przynajmniej 50 000 mieszkańców. Obszar o ŚREDNIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą jednostek terytorialnych (lub pojedyncza jednostka terytorialna), z których każda ma gęstość zaludnienia wyższą niż 100 mieszkańców na 1 km² i jednocześnie albo ogólna liczba ludności zbioru wynosi co najmniej 50 000 mieszkańców albo sąsiaduje on z obszarem gęsto zaludnionym. Obszar o NISKIM stopniu zurbanizowania – zbiór sąsiadujących ze sobą pozostałych jednostek terytorialnych; niemniej w przypadku zbioru jednostek terytorialnych o ogólnej powierzchni mniejszej niż 100 km², który ze względu na gęstość zaludnienia i liczbę ludności powinien zostać zaliczony do obszarów o niskim stopniu urbanizacji, ale jest całkowicie otoczony przez obszar gęsto lub średnio zaludniony to uważa się go za część odpowiednio obszaru o wysokim lub średnim stopniu urbanizacji.

Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery

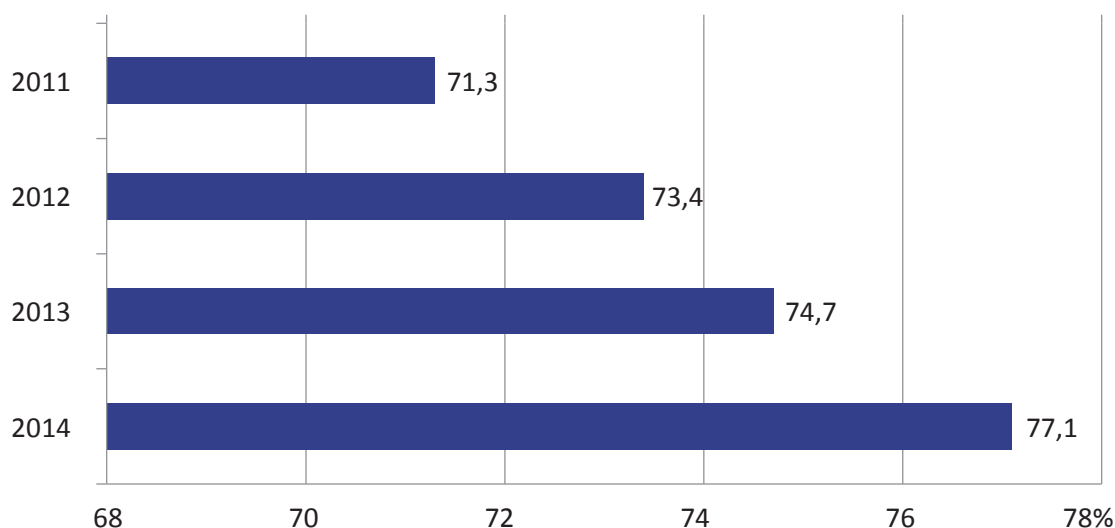
W 2014 r. 77,1% gospodarstw domowych z co najmniej jedną osobą w wieku 12-74 lata miało w domu przynajmniej jeden komputer¹⁰. Wskaźnik ten z roku na rok systematycznie wzrasta. W zależności od typu gospodarstwa domowego wyposażenie w komputery jest zróżnicowane i znacznie częściej pozostają one w posiadaniu gospodarstw domowych z dziećmi aniżeli gospodarstw bez dzieci. Różnica ta jest znacząca i wynosi 27 p. proc. Więcej gospodarstw wyposażonych w komputery było w miastach niż na obszarach wiejskich, natomiast uwzględniając stopień urbanizacji – na obszarach wysoko zurbanizowanych.

Tablica 8. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % ogółu gospodarstw
Ogółem	77,1
Według typu gospodarstwa	
Gospodarstwa domowe z dziećmi ^a	94,8
Gospodarstwa domowe bez dzieci ^a	68,2
Według klasy miejsca zamieszkania	
Duże miasta	82,0
Mniejsze miasta	75,5
Obszary wiejskie	73,6
Według stopnia urbanizacji	
Wysoki	80,6
Średni	76,9
Niski	73,1

a Poniżej 16 lat.

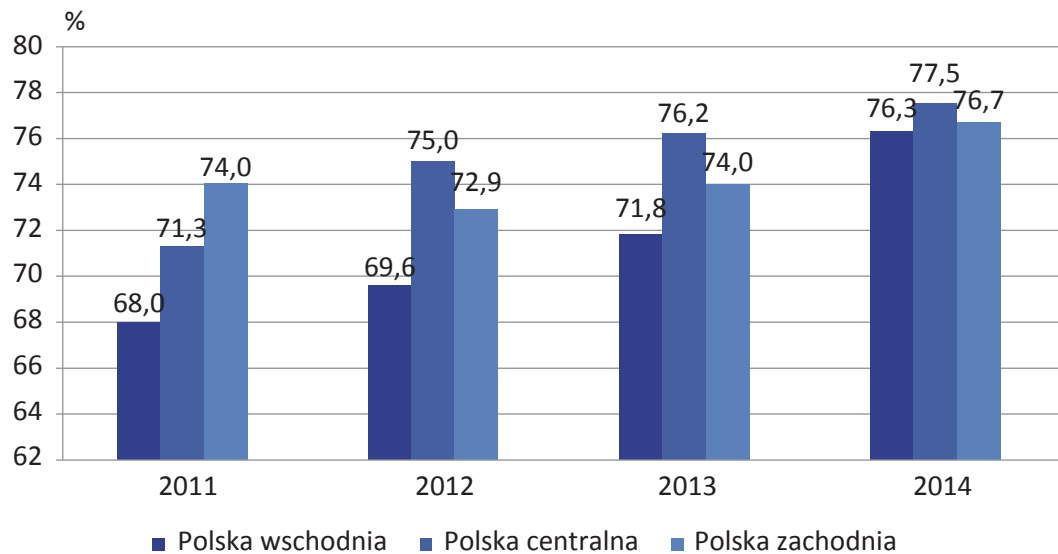
Wykres 6. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery (w % ogółu gospodarstw)

Z roku na rok maleje zróżnicowanie wyposażenia gospodarstw domowych w komputery w dużych regionach Polski. Udział gospodarstw domowych posiadających w domu komputer w Polsce wschodniej zrównuje się stopniowo z odsetkiem gospodarstw wyposażonych w komputery w zachodniej czy centralnej części kraju.

¹⁰ KOMPUTER OSOBISTY – komputer przeznaczony dla jednego użytkownika. Pojęcie to obejmuje komputery stacjonarne i urządzenia przenośne (laptopy, netbooki). Do komputerów zalicza się także niewielkie urządzenia podręczne PDA (np. palmtopy) jeśli nie posiadają funkcjonalności telefonu komórkowego. Inne urządzenia mogące pełnić funkcje komputerów ze względu na swoje właściwości, np. smartfony lub telefony PDA w badaniu gospodarstw domowych nie są wliczane do komputerów osobistych.

Wykres 7. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery w dużych regionach Polski (w % ogółu gospodarstw)

Dostęp do Internetu i połączenia internetowe

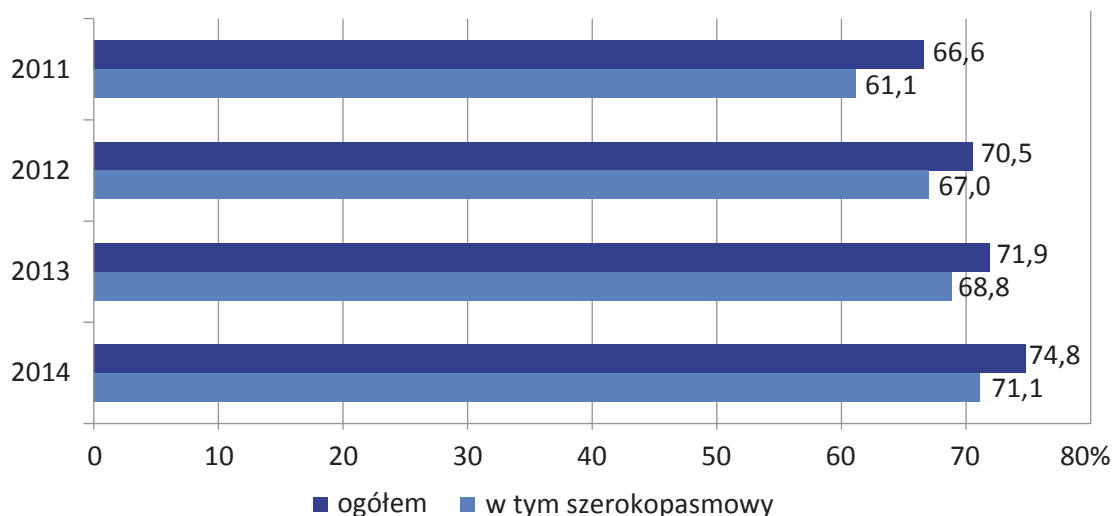
W 2014 r. dostęp do Internetu posiadało 74,8% gospodarstw domowych. Odsetek ten był wyższy o 2,9 p. proc. niż w roku poprzednim. Z roku na rok wzrasta także odsetek gospodarstw domowych korzystających z Internetu poprzez szerokopasmowe łącze internetowe. W stosunku do 2013 r. udział ten zwiększył się o 2,3 p. proc. Zarówno dostęp do Internetu, jak i rodzaj posiadanych łączy internetowych był zróżnicowany pod względem typu gospodarstwa, klasy miejsca zamieszkania oraz stopnia urbanizacji. Zdecydowanie więcej gospodarstw posiadało dostęp do Internetu (w tym także szerokopasmowy) w gospodarstwach domowych z dziećmi. Uwzględniając klasy miejsca zamieszkania, dostęp do Internetu posiadało więcej gospodarstw w miastach niż na obszarach wiejskich. Taka sama sytuacja dotyczy dostępu do Internetu poprzez szerokopasmowe łącze. Podobnie jak w przypadku wyposażenia gospodarstw domowych w komputery, wskaźnik dostępu do Internetu (w tym także szerokopasmowego) na obszarach wysoko zurbanizowanych był najwyższy.

Tablica 9. Dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych w 2014 r.

Wyszczególnienie	Dostęp do Internetu (w % ogółu gospodarstw)	
	ogółem	w tym szerokopasmowy
Ogółem	74,8	71,1
Według typu gospodarstwa		
Gospodarstwa domowe z dziećmi ^a	94,0	89,7
Gospodarstwa domowe bez dzieci ^a	65,2	61,8
Według klasy miejsca zamieszkania		
Duże miasta	79,9	77,5
Mniejsze miasta	72,8	69,1
Obszary wiejskie	71,5	66,7
Według stopnia urbanizacji		
Wysoki	78,6	76,0
Średni	73,8	69,9
Niski	71,1	66,4

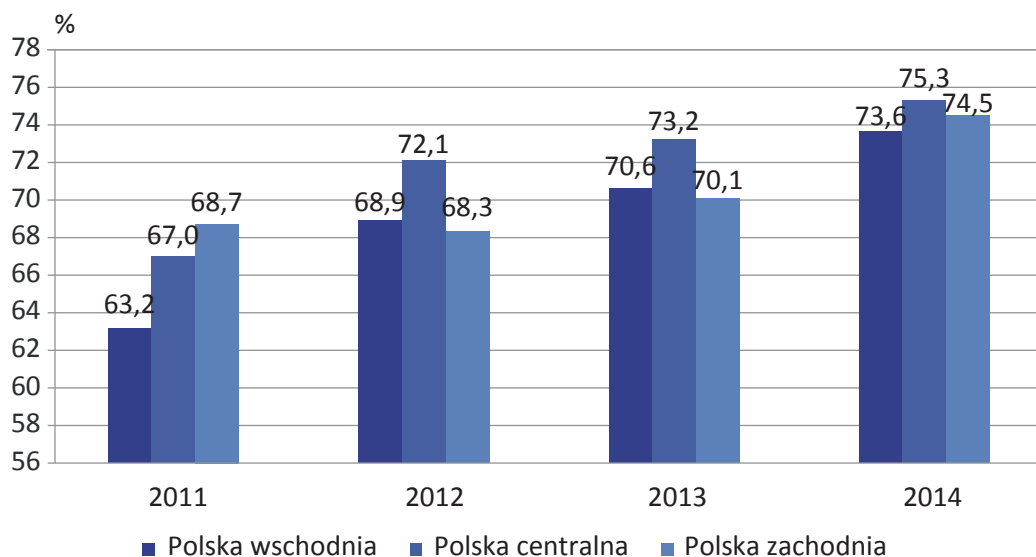
a Poniżej 16 lat.

Wykres 8. Dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych (w % ogółu gospodarstw)

Z roku na rok udział gospodarstw domowych posiadających w domu dostęp do Internetu we wschodniej części kraju wzrastał najszybciej. W 2014 r. ich udział wyniósł 73,6%, tj. o 10,5 p. proc. więcej niż w 2011 r. Tak dynamiczny wzrost wskaźnika, szybszy niż w pozostałych częściach kraju spowodował, że z biegiem czasu zanika dysproporcja między ścianą wschodnią kraju, a ścianą zachodnią i Polską centralną pod względem odsetka gospodarstw domowych posiadających dostęp do Internetu w domu.

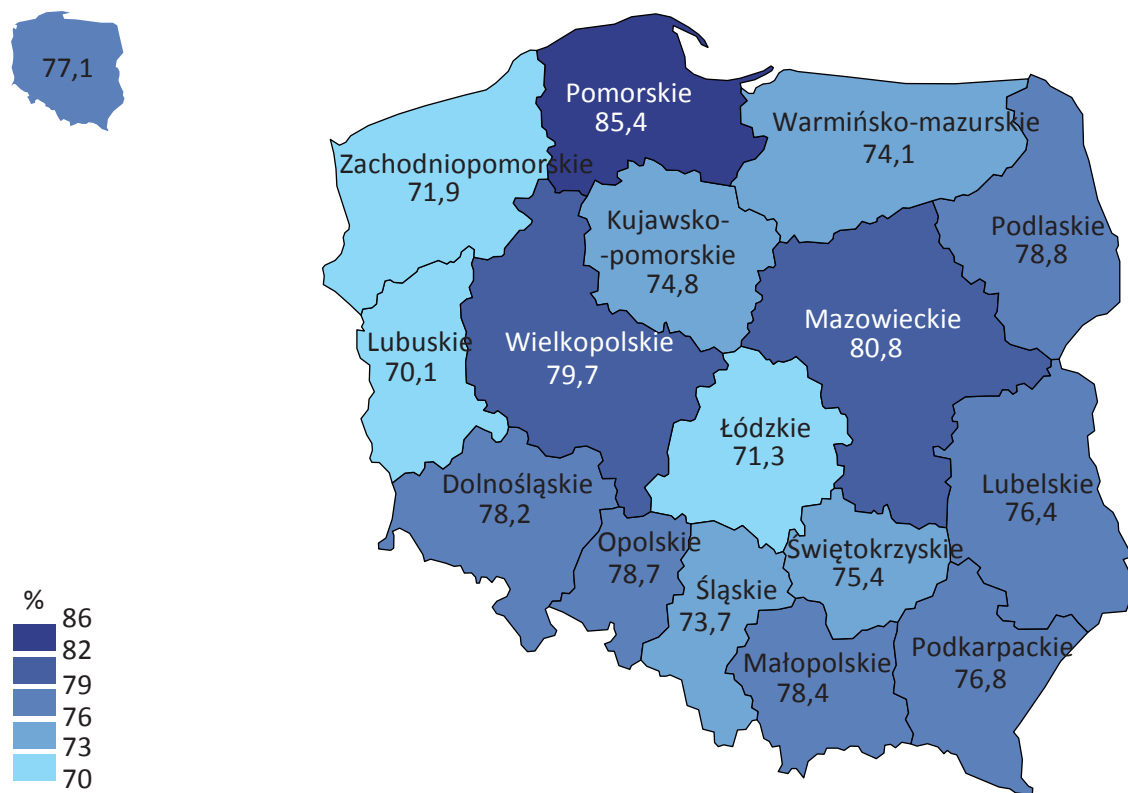
Wykres 9. Dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych w dużych regionach Polski (w % ogółu gospodarstw)

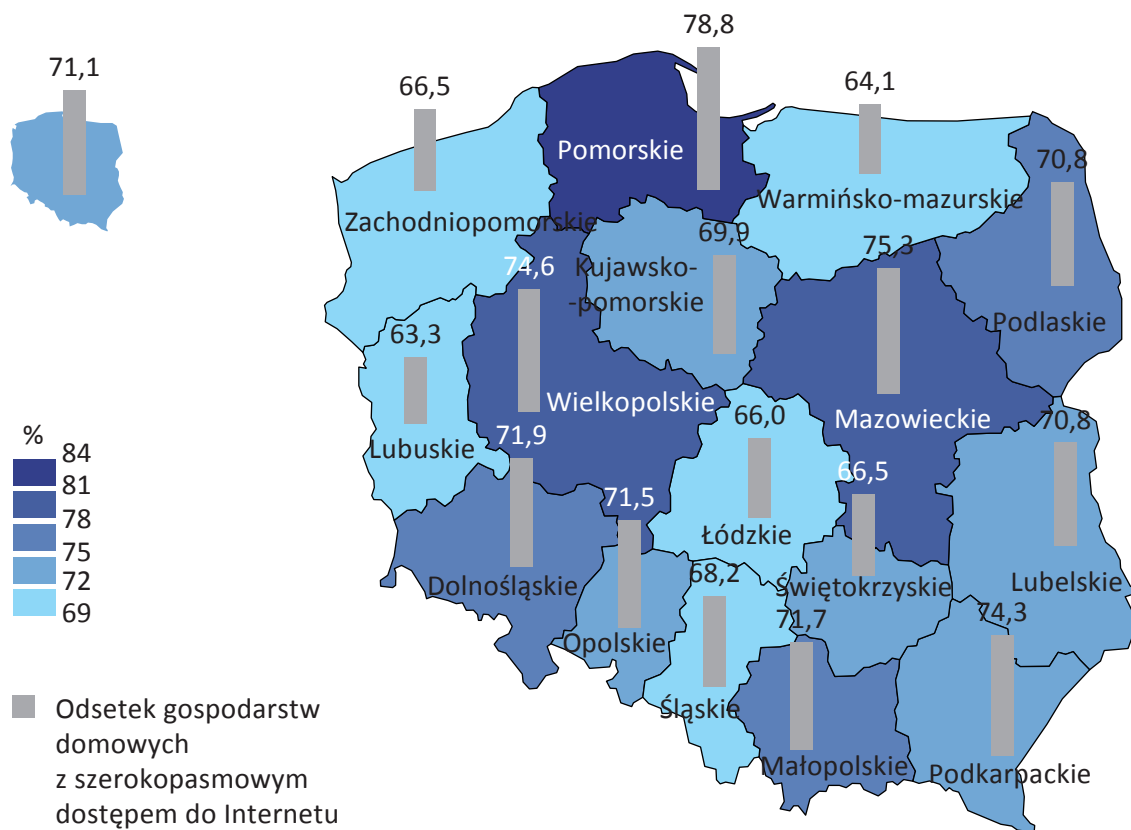
W 2014 r. za najczęstszą przyczynę nieposiadania dostępu do Internetu w domu, podobnie jak w ubiegłych latach, wskazano brak potrzeby korzystania z niego. Drugim istotnym powodem był brak odpowiednich umiejętności. Zbyt wysokie koszty sprzętu oraz dostępu do Internetu to również stosunkowo często wymieniana przeszkoda w posiadaniu dostępu do Internetu w domu.

Uwzględniając podział terytorialny, w 2014 r. odsetek gospodarstw wyposażonych w komputery był wyższy niż średnio w kraju w siedmiu województwach, natomiast gospodarstw z dostępem do Internetu – w sześciu województwach.

Mapa 1. Wyposażenie gospodarstw domowych w komputery w 2014 r.

Mapa 2. Dostęp do Internetu w gospodarstwach domowych w 2014 r.

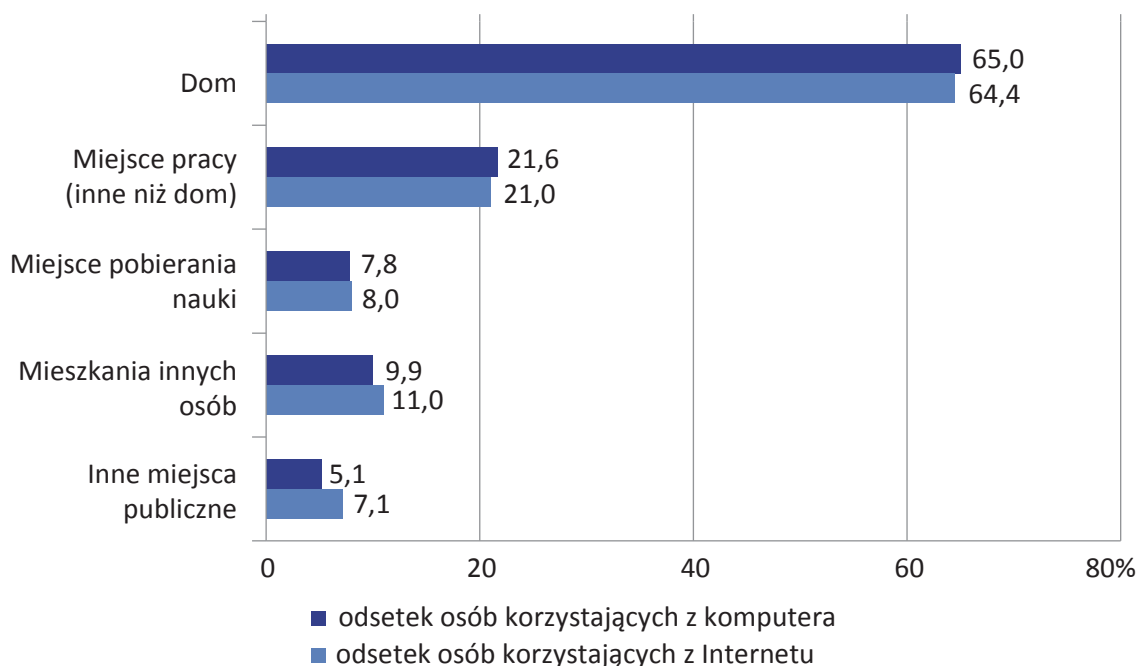
Wykres 10. Powody braku dostępu do Internetu w domu w 2014 r. (w % gospodarstw bez dostępu do tej sieci)

Miejsce korzystania z komputera i Internetu

W 2014 r. najwięcej osób w wieku 16-74 lata korzystało z komputera i Internetu w domu (odpowiednio 65,0% i 64,4%). Stosunkowo często wskazywanym miejscem korzystania z komputera i Internetu jest miejsce pracy. Najmniej osób korzysta z tych technologii w innych miejscach publicznych, między innymi w bibliotekach, na poczcie, w urzędach, w kawiarenkach internetowych i w strefach hotspot. Rozpatrując miejsce korzystania z komputera i Internetu wśród osób w wieku 12-15 lat na pierwszym miejscu występuje dom (odpowiednio 92,8% i 91,5%), natomiast na drugim – szkoła (71,4% i 68,1%).

Wykres 11. Odsetek osób korzystających z komputera i z Internetu w ciągu ostatnich 3 miesięcy według miejsca w 2014 r. (w % populacji)

Cel korzystania z Internetu

W 2014 r., podobnie jak w latach poprzednich, głównym celem korzystania z Internetu wśród osób w wieku 16-74 lat było wysyłanie i odbieranie poczty internetowej. Znaczna część osób korzystała z Internetu w celu wyszukiwania informacji o towarach lub usługach, komunikowania się poprzez udział w czatach, grupach lub forach dyskusyjnych, korzystania z komunikatorów internetowych, tworzenia i czytania blogów, a także korzystania z serwisów społecznościowych. Najmniejszym zainteresowaniem cieszyło się wykorzystanie Internetu w celu sprzedaży towarów lub usług oraz szukania pracy, wysyłania ofert dotyczących zatrudnienia. Osoby w wieku 12-15 lat głównie korzystały z Internetu aby wziąć udział w czatach, grupach lub forach dyskusyjnych, korzystać z komunikatorów internetowych, tworzyć i czytać blogi oraz korzystać z serwisów społecznościowych. Częstym powodem korzystania z Internetu było odbieranie poczty internetowej oraz granie w gry komputerowe, pobieranie plików z grami, muzyką, filmami, grafiką oraz wysyłanie.

Tablica 10. Osoby korzystające z Internetu w sprawach prywatnych w ciągu ostatnich 3 miesięcy w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % populacji	
	12-15 lat	16-74 lat
Osoby korzystające z Internetu	97,1	66,6
w celu:		
wysyłania, odbierania poczty elektronicznej	64,5	52,9
telefonowania przez Internet, odbywania wideokonferencji	42,2	27,5
udziału w czatach, grupach lub forach dyskusyjnych, korzystania z komunikatorów internetowych, tworzenia i czytania blogów oraz korzystania z serwisów społecznościowych	85,2	41,1
wyszukiwania informacji o towarach lub usługach	32,3	50,1
korzystania z serwisów dotyczących usług związanych z podróżowaniem i zakwaterowaniem	-	13,8
słuchania radia internetowego	27,3	19,0
pobierania programów komputerowych	19,0	14,9
grania w gry komputerowe, pobierania plików z grami, muzyką, filmami, grafiką	64,0	27,6
czytania on-line, pobierania plików z gazetami lub czasopismami	39,5	47,2
szukania pracy, wysyłania ofert dotyczących zatrudnienia	-	11,6
korzystania z usług bankowych	2,9	32,6
sprzedaży towarów lub usług	1,6	11,6

E-administracja

Osoby korzystające z usług administracji publicznej przez Internet w ciągu ostatnich 12 miesięcy stanowiły ponad jedną czwartą populacji osób w wieku 16-74 lata. W porównaniu z 2013 r. wskaźnik ten wzrósł o 4,3 p. proc. Najczęstszą formą korzystania z e-administracji było wyszukiwanie informacji na stronach administracji publicznej, a najrzadszą – wysyłanie wypełnionych formularzy.

Tablica 11. Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu w ciągu ostatnich 12 miesięcy według celu w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % populacji
Osoby korzystające z usług administracji publicznej za pomocą Internetu	26,9
w celu:	
wyszukiwania informacji na stronach administracji publicznej	20,4
pobierania formularzy urzędowych	16,8
wysyłania wypełnionych formularzy	14,8

Zakupy przez Internet

W 2014 r. 34,2% osób w wieku 16-74 lata robiło zakupy przez Internet i było to o 2,6 p. proc. więcej niż przed rokiem. Wskaźnik ten dla osób w wieku 12-15 lat wyniósł 18,8%.

Podobnie jak w ubiegłym roku, najczęściej zamawianym towarem przez Internet w 2014 r. była odzież i sprzęt sportowy. Chętnie zamawiano także towary z grupy pozostałe wyposażenie (meble, pojazdy, artykuły AGD, ogrodowe, hobbistyczne, narzędzia, zabawki, biżuteria, dzieła sztuki i bibeloty). Najmniejszy odsetek w populacji stanowiły osoby zamawiające filmy i muzykę.

Tablica 12. Osoby kupujące lub zamawiające przez Internet towary lub usługi w ciągu ostatnich 12 miesięcy według rodzaju zamawianych towarów i usług

Wyszczególnienie	W % populacji
Osoby kupujące lub zamawiające przez Internet towary lub usługi	34,2
ubrania i sprzęt sportowy	20,7
pozostałe wyposażenie ^a	14,2
książki, czasopisma, gazety	7,8
artykuły spożywcze i kosmetyki	8,1
wczasy, wycieczki, zakwaterowanie i bilety	6,6
sprzęt elektroniczny bez komputerowego	6,5
filmy, muzykę	4,0
bilety na imprezy sportowe lub kulturalne	5,6
oprogramowanie (w tym gry)	4,7
sprzęt komputerowy	4,7

a Meble, pojazdy, artykuły AGD, ogrodowe, hobbistyczne, narzędzia, zabawki, biżuteria, dzieła sztuki i bibeloty.

Umiejętności informatyczne

W 2014 r. odsetek osób w wieku 12-15 lat korzystających z komputera wyniósł 99,2%, natomiast w wieku 16-74 lata – 72,9%. Wśród użytkowników komputerów w wieku 12-74 lata największy odsetek stanowiły osoby, które wykonywały czynność kopiowania, przenoszenia pliku lub folderu, a także używały poleceń kopiowania lub wklejania. Ponad połowa osób, przenosiła pliki między komputerem a innymi urządzeniami. Najrzadszą czynnością było pisanie programu komputerowego.

Tablica 13. Osoby korzystające z komputera i dotychczas wykonujące wybrane czynności w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % osób korzystających z komputera	
	12-15 lat	16-74 lat
Osoby wykonujące wybrane czynności:		
kopiowanie, przenoszenie pliku lub folderu	91,1	75,3
używanie poleceń kopiowania lub wklejania	84,2	68,9
korzystanie z podstawowych funkcji matematycznych w arkuszu kalkulacyjnym	52,2	49,5
kompresowanie plików przy pomocy specjalnego programu	30,9	36,4
podłączanie lub instalowanie nowych urządzeń	46,9	52,9
pisanie programu komputerowego	7,2	7,6
przenoszenie plików między komputerem a innymi urządzeniami	60,0	54,5
zmienianie lub sprawdzanie ustawień programów	29,4	34,6
tworzenie prezentacji	41,7	29,7
instalowanie lub wymiana systemu operacyjnego	12,7	18,8
Osoby niewykonujące dotychczas żadnych z powyższych czynności	5,6	20,5

W 2014 r. odsetek osób w wieku 12-15 lat korzystających z Internetu wyniósł 98,6%, natomiast w wieku 16-74 lata – 71,9%. Zdecydowana większość użytkowników Internetu, korzystała z wyszukiwarek internetowych. Prawie trzy czwarte osób korzystających z Internetu wysyłało e-maila z załącznikiem. Spośród wybranych czynności, najrzadziej deklarowano tworzenie strony internetowej, chociaż odsetek osób które kiedykolwiek wykonywały tę czynność wzrósł w porównaniu do roku poprzedniego.

Tablica 14. Osoby korzystające z Internetu i wykonujące wybrane czynności w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % osób korzystających z komputera	
	12-15 lat	16-74 lat
Osoby wykonujące wybrane czynności:		
używanie wyszukiwarki internetowej	96,8	94,9
wysyłanie e-maila z załącznikiem	71,6	72,7
branie udziału w czatach, grupach dyskusyjnych	58,2	40,5
telefonowanie za pomocą Internetu	45,0	44,5
używanie programów do wymiany plików filmowych, muzycznych itp.	17,4	18,2
tworzenie strony internetowej	9,7	9,7
umieszczanie na stronie internetowej lub serwisach społecznościowych własnych tekstów, zdjęć itp.	50,4	35,4
ustawianie w przeglądarce opcji dotyczących bezpieczeństwa	13,6	21,9
wyszukiwanie, pobieranie i instalowanie oprogramowania	24,7	30,7
Osoby niewykonujące żadnych z powyższych czynności	24,7	3,6

Korzystanie z usług przetwarzania w chmurze (przestrzeni dyskowej)

W 2014 r. badanie wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych w gospodarstwach domowych i wśród osób indywidualnych rozszerzono o dodatkowy moduł krajowy dotyczący przetwarzania w chmurze. Wyniki pokazują, że blisko 9% osób w wieku 16-74 lata korzystało z przestrzeni dyskowej w Internecie. Najczęstszym powodem korzystania z usług przetwarzania w chmurze była możliwość używania plików na różnych urządzeniach lub w różnych

miejscach. Wskaźnik korzystania z usług przetwarzania w chmurze wśród osób w wieku 12-15 lat wyniósł 13,0%.

Tablica 15. Osoby korzystające z przestrzeni dyskowej w Internecie w ciągu ostatnich 3 miesięcy według powodów korzystania w 2014 r.

Wyszczególnienie	W % populacji
Osoby korzystające z przestrzeni dyskowej w Internecie	8,7
według powodów korzystania:	
możliwość używania plików na różnych urządzeniach lub w różnych miejscach	5,2
możliwość korzystania z większej przestrzeni dyskowej	3,1
ochrona przed utratą danych	3,8
możliwość łatwego udostępniania plików innym osobom	4,2
dostęp do dużych bibliotek z plikami muzycznymi, programami TV lub filmami	1,5
inne	0,7

Korzystanie z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych

W 2014 r. wprowadzono do kwestionariusza dla osób indywidualnych nowy moduł krajowy dotyczący korzystania z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych. W dziale tym zapytano respondentów między innymi o takie informacje jak: korzystanie ze smartfona oraz wykorzystanie jego dodatkowych funkcji, korzystanie z audiobooków i e-booków oraz wykorzystanie odbiornika typu Smart TV.

Tablica 16. Korzystanie z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych - smartfon

Wyszczególnienie	W % populacji
Osoby, które posiadają smartfon	25,5
Osoby, które podczas korzystania ze smartfona wykonują poniższe czynności:	
wysyłanie, odbieranie poczty elektronicznej	16,9
sprawdzanie prognozy pogody	15,7
korzystanie z serwisów społecznościowych	13,6
sprawdzanie bieżących informacji (np. społeczno-gospodarczych)	12,7
granie w gry	8,0
udostępnianie zdjęć	8,1
słuchanie muzyki	13,6
korzystanie z e-bankowości	8,5
korzystanie z e-administracji	3,5
oglądanie filmów	4,7
korzystanie z map	13,0
korzystanie z nawigacji	12,0
korzystanie z kalendarza	15,5
korzystanie z aplikacji umożliwiających monitorowanie dokonań sportowych	3,2
pobieranie aplikacji	9,8

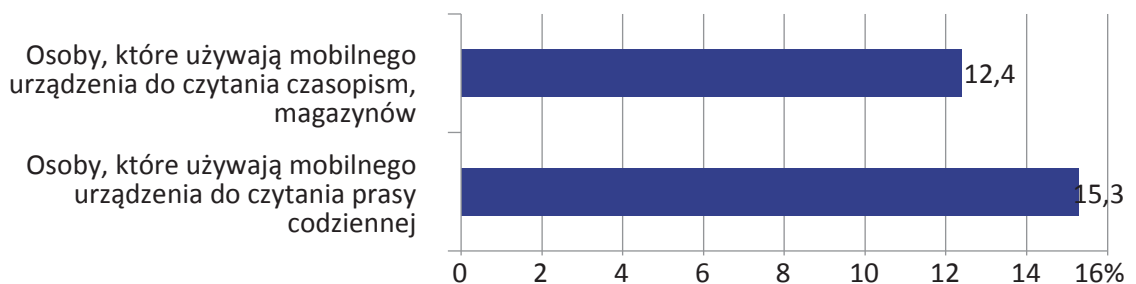
Ponad jedna czwarta zbadanych osób korzystała w 2014 r. z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych jaką jest smartfon. Spośród wszystkich wymienionych czynności wykonywanych podczas korzystania ze smartfona, najczęściej wykorzystywany jest do wysyłania oraz odbierania poczty elektronicznej (16,9%). Drugą najczęściej wykonywaną czynnością było sprawdzanie prognozy pogody (15,7%) oraz korzystanie z kalendarza (15,5%).

Tablica 17. Korzystanie z zaawansowanych technologii informacyjno-telekomunikacyjnych - odbiornik telewizyjny typu Smart TV

Wyszczególnienie	W % populacji
Osoby, które posiadają w domu odbiornik telewizyjny typu Smart TV umożliwiające połączenie się z Internetem i korzystanie z zaawansowanych funkcji	14,0
Osoby, które podczas korzystania z odbiornika telewizyjnego wykorzystują dodatkowe funkcje takie jak:	
usługi oferowane przez konkretną stację telewizyjną	4,7
serwisy społecznościowe	1,4
usługi VOD	3,4
usługi Catch Up TV	2,0
serwisy informacyjne	3,2
prognozy pogody	3,3
radio internetowe	2,0
serwisy wideo (YouTube)	3,2
wyniki sportowe	1,5
rozmowy lub wideorozmowy	0,9
sklep internetowy	0,5
gry on-line	0,4
ankiety, sondy	0,1
galerie zdjęć	1,7
inne	0,3

Drugą przebadaną wśród respondentów zaawansowaną technologią informacyjno-telekomunikacyjną był odbiornik telewizyjny typu Smart TV. W 2014 r. 14,0% osób, posiada w domu odbiornik telewizyjny typu Smart TV umożliwiające połączenie się z Internetem i korzystanie z jego zaawansowanych funkcji. Wśród możliwych dodatkowych funkcji odbiornika telewizyjnego, najczęściej osoby wykorzystują usługi oferowane przez konkretną stację telewizyjną (4,7%). Dość licznie wykorzystywaną funkcją odbiornika telewizyjnego, była usługa VOD (3,4%), prognoza pogody (3,3%), serwisy informacyjne (3,2%) oraz serwisy wideo (3,2%).

Wykres 12. Mobilne urządzenia do czytania

Biorąc pod uwagę mobilne urządzenia do czytania, zanotowano wyższy wskaźnik osób, które używają mobilnego urządzenia do czytania prasy codziennej niż czasopism i magazynów.